

Bert Nijenhuis,
beeldhouwer:

“DOOR TE
DOEN, KAN
IK ZIJN”

Carel Visser, de nestor van de Nederlandse beeldhouwkunst, zei altijd: ‘Als je je product wilt verkopen, moet je wel zeggen dat je er bent. Als je op de markt komt en je hebt wat te verkopen, dan heb je twee kratten aan je armen. Je gooit de handel op de grond, slaat de twee kratten hard tegen elkaar en gaat er vervolgens bovenop staan.’

Bert Nijenhuis lacht als hij aan die levensles denkt. Als beeldhouwer weet hij dat de marketing van je product niet het meest eenvoudige aspect is. Hij werkt aan zijn imposante beelden in de grote werkplaats bij zijn huis in Boekelo. “Ik was zo’n jongetje dat een beetje op zichzelf was”, vertelt Nijenhuis. “Toen ik een jaar of twaalf was, overleed een vriendje van mij aan leukemie. Het maakte mij ervan bewust dat er meer was tussen hemel en aarde dat mijn aandacht vroeg. Dan maak je je keuzes. Op mijn achttiende ging ik naar de kunstacademie. Ik wist nog van niks, maar ik wist wel wat ik wilde: beelden maken. Iets tastbaars, waar je omheen kunt lopen en dat jou in beweging zet.” Hij leerde het vak op de AKI, de kunstacademie in Enschede, van grote namen in de beeldhouwkunst, zoals Pearl Perlmutter, Carel Visser en Jan van Eijl. Van Carel Visser leerde hij mens te worden en stelling te nemen, van Jan van Eijl boetseren en de schoonheid van het vak, het plastische. Carel Visser was zelf ooit als jonge kunstenaar in Parijs letterlijk op de vingers getikt door de wereldberoemde beeldhouwer Brancusi, toen hij hem een bezoek bracht. ‘Kijken!’ zei Brancusi.

Kernvraag

“Ik was wel bij machte om docenten naar mij toe te trekken,” zegt Nijenhuis. “Daardoor heb ik van mensen als Carel Visser en Jan van Eijl lessen meegekregen die ertoe doen en van mijn vader heb ik geleerd aan te pakken, in de praktijk leren lassen en af te zagen, in de werktuigbouw en in de gieterij. Zo heb ik mijn beelden leren maken en dat lukt na drieëndertig jaar nog steeds wonderwel. Ik ken in de regio eigenlijk geen beeldhouwers met eenzelfde werkopvatting. In een tijd dat abstractie de boventoon voerde, heb ik wel eens gedacht om een figuratief manifest op te richten als tegenhanger. Om aan te geven dat er mensen zijn, kunstenaars, die betrokkenheid hebben met het algeheel mens zijn. Kunst is, net als religie en wetenschap, een bepaalde geestesfeer, een soort platform dat kernvragen stelt over het leven als zodanig. Kunst komt van kunnen, maar het gaat veel meer over niet kunnen, over tekortkomingen, over dromen. Het is zoeken naar evenwicht, de verwondering zichtbaar maken over de wereld waarin je terechtgekomen bent. Dat is de kern van kunstenaarschap. Het is een vorm van schoonheid, dat je je daarmee mag verstaan.”

Civitella d’Aglia

“Ik heb in de loop der jaren veel gedaan. De laatste expositie heb ik in Keulen gehad, maar ik heb bijvoorbeeld ook eind jaren ’90 in Italië samengewerkt met Nederlandse, Poolse en Duitse kunstenaars, in het kader van ‘Künstler für Europa’. We hadden voor veertien kunstenaars en onze gezinnen huizen en ateliers gehuurd in Civitella d’Aglia, het was een inspirerende tijd. Ik heb daar een kachel gemaakt naar aanleiding van een verhaal van de ziener Nostradamus, die meldde dat er een koning zou

komen van het vuur, in de zevende maand van 1999, net in de tijd dat we er waren. Deze kachel had de vorm van een mens die het vuur, de warmte, door de muur naar buiten blies. De mens die warmte geeft. Voor een ander groot project zijn we als ‘Künstler für Europa’ met kunstenaars en kunststudenten uit Enschede, naar Polen zijn gegaan om daar te exposeren. Ik wilde mijn beelden in een bredere context plaatsen. Want kunstenaarschap ►

is ook deel uitmaken van de wereld, je daarover verbazen en dat vertalen in beelden, die je dan weer terug geeft aan de wereld. Mijn drijfveer is de verbazing, de verwondering. Dat zet mij in beweging en het gaat ergens over.”

Masker

“Tijdens de inval in Irak heb ik een beeld gemaakt dat ‘De leugen’ heet. Ik heb daarvoor een kroon en een masker gekocht in een speelgoedwinkel. Een masker staat voor geloofwaardigheid. En een kroon voor waardigheid. Deze heb ik samengebracht in een beeld. Als je iemand wat voorliegt, valt eerst het masker, de geloofwaardigheid, en daarna de kroon. Je valt van je voetstuk. En als je op tijd je masker afzet, kan dat een kroon zijn op je werk, zo kun je het ook interpreteren. Als beeldhouwer zoek ik het theatrale, de verdieping. Mijn afweermecanisme is: ‘als het in het klein niet lukt, ga ik het in het groot proberen’. Je kunt wel hele leuke beeldjes maken, maar markttechnisch moet je het ook op het juiste platform tonen. Ik fotografeer, teken, giet en transporteer mijn werk zelf en ik moet het ook nog zelf verkopen. Dan kom je weer uit bij de uitspraak van Carel Visser. Op welke markt klap je je kratten tegen elkaar?”

Verbinding

Met kunstenaars als Dodeigne, Lüpertz, Chia en Cucchi voelt Nijenhuis zich verwant. Hij had altijd een droom om zijn werk op een hoger platform te plaatsen door zich in de geest te verbinden

“Kunstenaarschap is ook
deel uitmaken van de
wereld, je daarover verbazen en dat
vertalen in beelden,
die je dan weer terug geeft
aan de wereld”

met dit soort kunstenaars. Om in een zee van abstracte kunst en uitvergroete oorbellen toch de mens te laten zien.” Dat is hem zeker gelukt. Voor Akzo Nobel maakte hij onder andere een beeld van steenzout, in Wollega een bronzen wolf. Van de Christina Deutekom Award tot het beeld dat hij maakte voor het stiltecentrum van het MST in Enschede; zijn karakteristieke werk heeft een boodschap en is nooit oppervlakkig. Bert Nijenhuis is een eenling die trouw blijft aan zichzelf, hij buigt niet. Het is een manier van antwoorden op de vragen die je gesteld worden in je bestaan. “Door te doen, kan ik zijn.” ◇

KUNSTWERK WINNEN

“Heel vaak hebben mijn beelden een verticaal karakter”, zegt Bert Nijenhuis. “Maar als ik veel beelden heb gemaakt op die manier, heb ik behoefte aan de rust van het horizontale. Zoals het bos, de zee en het landschap in essentie uit horizontale lijnen bestaan, zo is het ook met dit beeldje. Het is een liggende figuur, met als titel Diva. Het is een beeldje waarbij de sokkel is meegegoten en deze speelt dus mee in de totale vorm. Het komt uit een beperkte oplage en je kunt het winnen! Doe mee en wie weet krijgt deze Diva een mooi plekje bij u thuis.

Stuur de bon naar Van Deirse Media t.a.v. WIT, Postbus 40194, 7504 RD Enschede

Naam

Adres

Postcode/Plaats

Telefoon

E-mail

En de winnaar is...

Ingrid Ramaekers uit Zutphen! Zij is de gelukkige winnaar van het schilderij van Ursula Aubri. Het schilderij had nog geen titel gekregen van de kunstenaar, gelukkig was Ingrid er zo uit. “Vrije vogel. Het toont een uitgelatenheid, vol spanning. Alsof de kleurrijke vogel de open wereld in wil en niet gekooid wil worden.”

Ingrid was blij verrast toen ze hoorde over het gewonnen kunstwerk. “Ik heb nog nooit iets gewonnen. En dan nu een kunstwerk. We zijn kunstliefhebbers, dus dat komt goed uit. We zijn op dit moment aan het verbouwen, dus waar het schilderij komt te hangen weten we nog niet precies. Misschien krijgen al onze schilderijen in huis wel een nieuw plekje.”